

Euskadiko ongizaterako lehiakortasuna 2040: ekintzarako gogoeta

- **Etorkizuneko Euskadiren diagnostiko-, azterketa- eta proiektzio-prozesuaren lehen fasea amaitzen duen lan-saioaren buru izan da Lehendakaria**

Lehendakaria bilera instituzional bateratu baten buru izan da gaur goizeko lehen orduan, Euskadiren etorkizuneko oinarriak ezartzeko hausnarketa-prozesuaren barruan: 2040rako Euskadiko Ongizaterako Lehiakortasuna: ekintzarako gogoeta. Lan-bilera Lehendakaritzan egin da, eta bertan parte hartu dute **Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako ahaldun nagusiek**, EAeko hiru **hiriburu**etako alkateek, **Arantxa Tapia** Sailburuak eta **Oskestra Lehiakortasunerako Euskal Institutuko arduradunek**.

Euskal erakundeak Euskadiren etorkizunaren oinarriak ezartzeko hausnarketa-prozesuan murgilduta daude, "**2040rako Euskadiren Ongizaterako Lehiakortasuna: ekintzarako gogoeta**"n, hain zuzen ere. Lehiakortasunerako Euskal Erakundeak (Orkestra) koordinatutako ikerketa-prozesu baten barruan kokatuta dagoen ariketa da, eta eragile publiko eta pribatuekin etengabe partekatzen ari da.

Proiektuaren **helburua** da Euskadiren lehiakortasun-erronketan gertatzen ari diren aldaketak identifikatzea, hurrengo belaunaldirako ongizate-eredu iraunkor eta inklusiboa eraikitzeko, lankidetzan, lurraldeko eragile guztien ezagutza eta ahaleginak batuz.

Prozesuak **ezaugarri bereizgarriak** hartzen ditu nazioartean dauden antzeko beste prozesu batzuekin alderatuta: ikuspegi eboluzionista eta errealista dauka, izaera sistemikoa, guztion ongian pentsatuta (ongizatearen hainbat dimentsio aldi berean garatzea bilatzen du, esparru ekonomiko hutsetik haratago); lankidetzara-erakuntzako gobernantza du (akademiko-instituzionala, maila anitzeko erakundeartekoa eta lurraldeko beste eragile batzuk); eta gogoeta eta ekintza konbinatzen ditu.

Otsailean onartu eta kontrastatu den dokumentu sintetikoa

Metodologia **lau lan-fasetan** diseinatu da.

Hasierako fasea 2021ean hasi zen, eta 2040ko Euskadiko lehen dokumentu sintetiko bat atera zen, 2022ko otsailaren 15eko Gobernu Kontseiluan aurkeztua. Hasierako planteamendu horrek Euskadiren ongizatearen zerbitzurako lehiakortasuna diseinatzeko oinarriak jasotzen zituen, eta bertan *Euskadiren posizionamenduaren azterketa eta proiektzioaren azterketa* egin ziren.

2022ko martxotik irailera arte, lehen kontraste-fase bat garatu da, eta horren ondorioak Lehendakariak, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako ahaldun nagusiek, EUDELeko lehendakariak eta Orkestrako ordezkariak partekatu dituzte.

Euskadi lehiakorra eraikitzearen aldeko apustua egin dela egiaztatu da, herritarren ongizatea hobetzeko. *Lurralde oparoa, berritzailea, konektatua, konprometitua, inklusiboa eta iraunkorra. Europan leku bereizia eta erreferentziazkoa izatea, bizitzeko erakargarria.*

2040ko Euskadiko Lehiakortasunaren definizioa proiektatzeko, sei dimentsio hartu dira kontuan, lanak honela definitzen duena: «Euskadi Berdea, Aurrera, Berritzailea, Inklusiboa, Konprometitua eta Konektatua».

Esparru bakoitzaren testuingurua eta esanahia

- **Berdea:** 2040an berotegi-efektuko gasen isurketa garbien helbururantz aurrerapen nabarmenak ditu, ekonomiaren deskarbonizazio eraginkorraren bidez, modu ekonomiko eta ordenatuan, eredu jasangarriagoetara bideratuz, bai ekoizpenean bai kontsumoan.
- **Oparoa:** gaur arte eraikitako ongizate-ereduaren eta kalitatezko zerbitzu publikoen iraunkortasun ekonomikoa bermatzen duena, pertsona guztientzat egokiak diren enplegu eta errenta eskuragarritasunaren bidez, eta gaitasunak (pertsonalak eta instituzionalak) etorkizuneko erronketara egokitzea sustatzen duena.
- **Berritzailea:** lehiakortasun-abantaila bere berrikuntza-gaitasuna garatzean oinarritzen du, betiere gizartearen edo produkzio-sistemaren beharrei erantzutera bideratuta; berrikuntza, bere modu eta mekanismo guztietan eta gizarte-eragile guztiek lankidetzan garatua.
- **Inklusiboa:** lehiakortasun ekonomikoa eta gizarte-kohesioa uztartzen jarraitzea, desberdintasun bertikalei (gehien eta gutxien dutenen artean) eta horizontalei (kolektibo desberdinen artean) aurre eginez, kalitatezko zerbitzu publikoen bidez. Eta, gainera, oreka bilatzen da ekonomia produktiboaren eta pertsona guztientzako beharrezko zainketen bermearen artean.
- **Konprometitua:** bere nortasun propioari modu dinamikoan eustea, komunitate sentimendua eraikiz; eta lurraldearekiko konpromiso sozial, politiko eta enpresarial handia izatea, etorkizuneko erronkei beren berezitasunetik helduz, jarrera proaktibo eta erantzunkidearekin, gobernantza kolaboratiboko eredu berrien bidez.
- **Konektatuta:** bere garapen ekonomiko-ingurumenaren-sozialaren eredu erreferentea izatea nazioartean, mundura irekita, ezagutza, finantzaketa eta giza

kapitala partekatuz, baina kontzientzia globalarekin eta garapen jasangarriaren eta justizia sozialaren parametroekin koherentzian.

32 erronka partekatu eta 40 adierazle dituzten jomugak

Etorkizuneko lehiakortasunaren lehentasunezko esparruak adostu ondoren, lehen kontrastearen prozesuak Euskadik lortu beharko lituzkeen adierazleak eta erronkak ezartzeko aukera eman du, honako helburu hauek kontuan hartuta:

- % 6tik beherako langabezia duen lurraldea
- Biztanleko errenta handiena duten Europako eskualdeen % 10en artean
- Pobrezia-tasa txikiena duten Europako eskualdeen % 10en artean
- Europako eskualde liderra berrikuntzan
- Karbonozko lurralde neutroa
- Hori guztia lortzeko, gero eta konpromiso handiagoa hartu behar da Euskadiren etorkizunarekin, Euskadiren berezitasuna errespetatuz eta babestuz, eta gero eta irekiago eta munduarekin lotuago.

DIMENTSIOA	JOMUGAK	ERREFERENTZIAKO ADIERAZLEA
OPAROA	% 6tik beherako langabezia duen lurraldea	Langabezia-tasa (% pobk, jarduera)
	Biztanleko errenta handiena duten Europako eskualdeen % 10en artean	Biztanleko BPG
INKLUSIBOA	Pobrezia-tasa txikiena duten Europako eskualdeen % 10en artean	Pobrezia- eta bazterkeria-arriskuaren tasa AROPE
BERRITZAILEA	Europako eskualde liderra berrikuntzan	Regional Innovation Scoreboard (RIS)
BERDEA	Karbonozko lurralde neutroa	Berotegi-efektuko gasen isurien indizea (oinarri-urtea 2005)
KONPROMETITUA KONEKTATUTA	Hori guztia lortzeko, gero eta konpromiso handiagoa hartu behar da Euskadiren etorkizunarekin, Euskadiren berezitasuna errespetatuz eta babestuz, eta gero eta irekiago eta munduarekin lotuago.	

Proiektu bizia kontraste-fasean

2022ko martxoa eta iraila bitartean, lehen kontraste-fasea egin da euskal erakundeekin (Foru Aldundiak, Bilboko, Donostiako eta Gasteizko Udalak, EUDEL eta Eusko Legebiltzarra) eta enpresa- eta gizarte-arloko beste eragile eta ikuspegi batzuekin, eta, era berean, Orkestraren Aholku Batzordearekin kontrastatu da, bai eta nazioarteko ikuspegiarekin ere, Orkestraren Aholku Batzordearekin, eta orkestrako hainbat kolaboratzaileekin, besteak beste, Futionales Generature, hala nola Futionales Generalesekin nazioartean.

2022ko iraila eta abendua bitartean, bigarren kontraste bat egingo da. Alde biko bilerak egingo dira erakunde guztiekin eta enpresa-sareko, hirugarren sektoreko eta gazteriako ordezkariekin, beste eragile ekonomiko eta sozial batzuen artean, Euskadi 2040 ekimenari lagunduko dioten proiektu estrategiko eta berrien diagnostikoan sakontzeko eta agenda partekatu bat eraikitzeko.

2023an, hirugarren kontraste-fase bat burutuko da erakunde guztiekin, mapatutako proiektuen eta abiarazi beharreko proiektu berrien izaera sistemikoa eta lankidetzakoa lantzeko, betiere Euskadiren 2040ko lehiakortasun-erronkei erantzuten saiatuz.

Gasteiz, 2022ko irailaren 15a